

De ontwikkeling van het projectvoorstel is financieel ondersteund door:

STEDELIJK BUREAU ANDER WERK (marktverkenning)

STICHTING BEVORDERING VAN VOLKSKRACHT (voorlopig ontwerp)

ONTWIKKELINGSBEDRIJF ROTTERDAM (bedrijfsplan)

ARBEIDSBUREAU ROTTERDAM (loonkosten)

Inhoudsopgave

INLEIDING

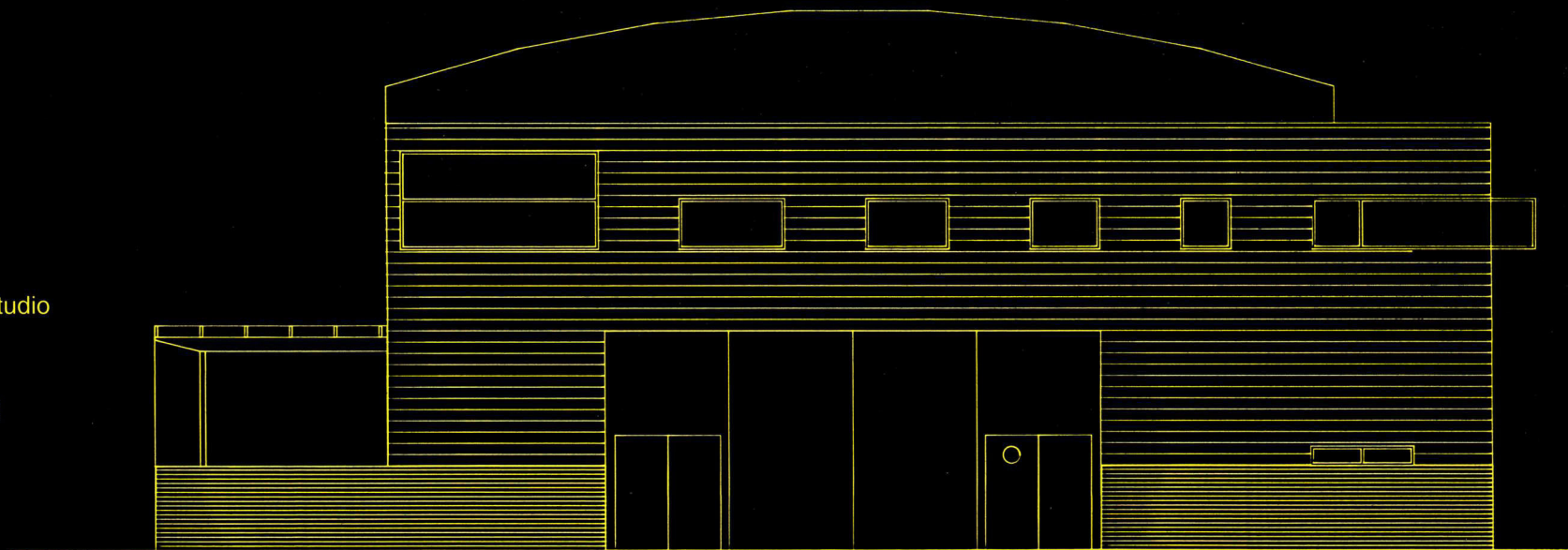
ACTIVITEITEN

BELEIDSONTWIKKELING

FINANCIEN

BIJLAGEN

1. Samenvatting bedrijfsplan av-studio
2. Toelichting bouw en inventaris
3. Organisatie
4. Activiteitenoverzicht 1991/1992

INLEIDING

Wat is Hal 4

Studio Hal 4 maakt deel uit het voormalige drinkwaterleidingcomplex aan de Nieuwe Maas in Rotterdam Kralingen. Het complex draagt het karakter van laat - negentiende - eeuwse industriële architectuur. Met een oppervlak van ruim 400m² en een hoogte van 7 meter tot het lichtgrid behoort Hal 4 tot de middelgrote studio's. Door het 'lege doos-concept' (black box) is de hal zowel geschikt als opnamestudio voor video- en filmproducties, als voor de voorbereiding en uitvoering van podiumkunsten: theater, dans en muziek.

Activiteiten

Sinds 1979 heeft Hal 4 onderdak geboden aan een lange en zeer gevarieerde reeks spraakmakende activiteiten: popconcerten, moderne gecomponeerde muziek, theater, dans en opnamen t.b.v. video, televisie en film.

Faciliteiten

De hal heeft een vlakke werkvloer, door middel van rolluiken te blinderen ramen, grote laaddeuren, kleedkamers en een produktiekantoor. Een groot elektrisch beschikbaar vermogen, een fijnmazig lichtgrid met uitgebreid bekabelingssysteem en een verrijdbare bovenloopkraan maken het inhangen van het licht op een snelle manier mogelijk. Een basislichtset met spots, dimmers en een lichtregeltafel is aanwezig. Voor publieksevenementen zijn een variabel podium, publiekstoiletten, kassaruumte en foyerfaciliteiten beschikbaar.

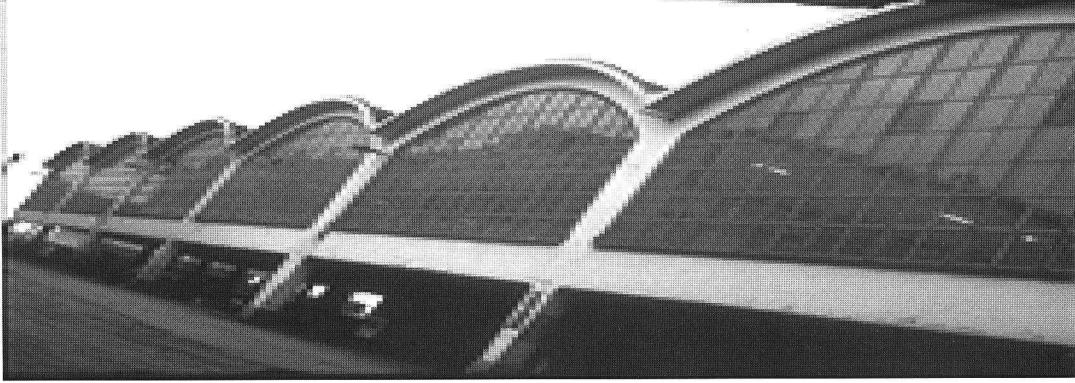
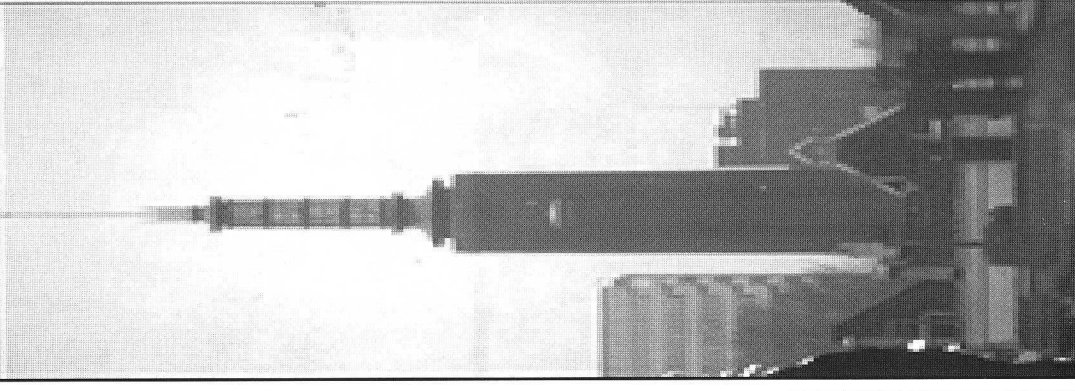
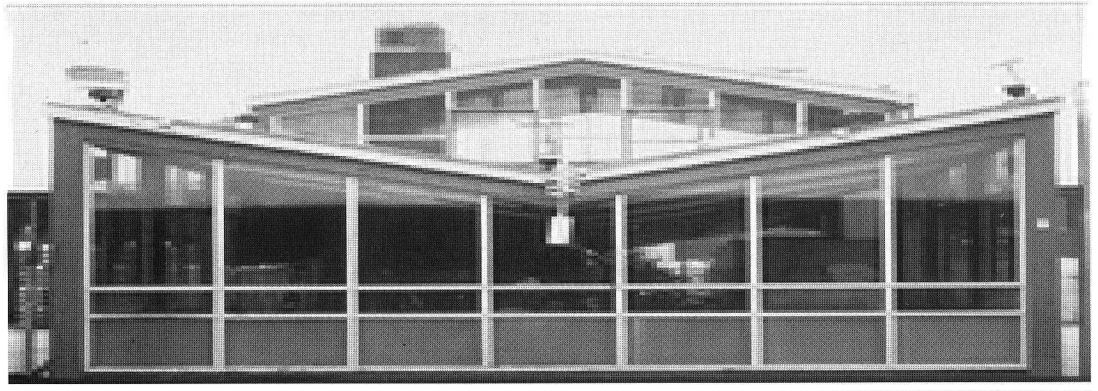
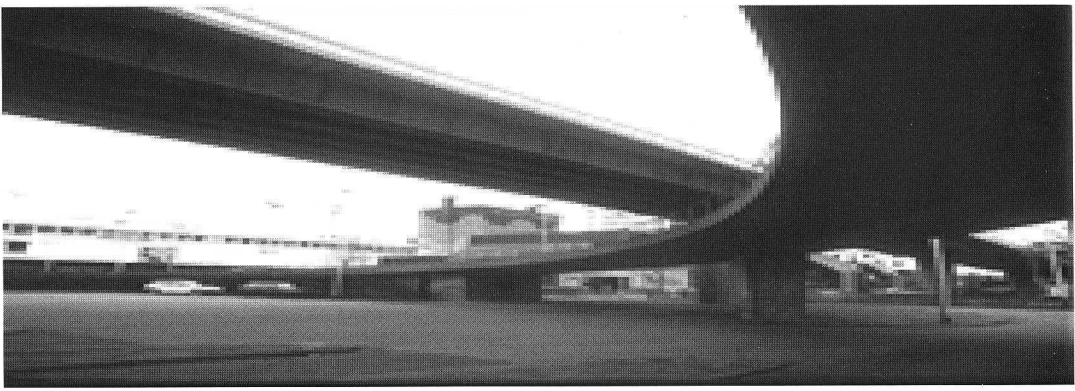
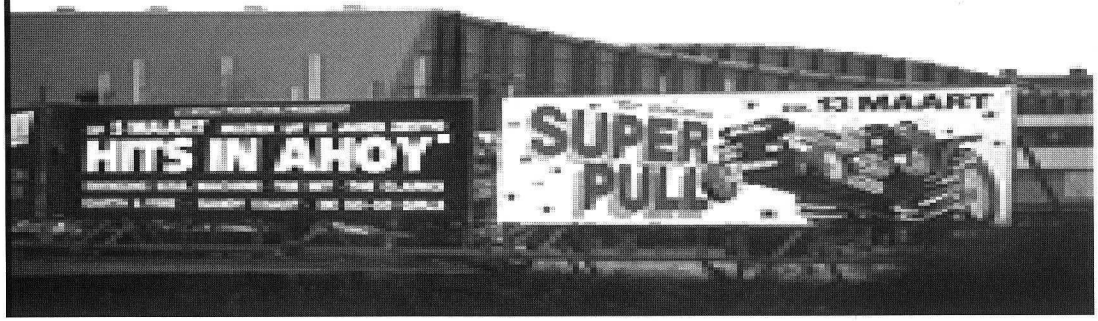
Exploitatie

Hal 4 is een particulier initiatief en wordt geëxploiteerd door de Stichting Hal 4. De exploitatielasten worden gedekt door verhuurinkomsten, recette en foyeromzet. Bijdragen voor investeringen werden ontvangen van de Gemeente Rotterdam en (particuliere) fondsen. De Gemeente Rotterdam draagt jaarlijks bij in de huur van het complex.

Toekomstplannen

Hal 4 wil zich in toenemende mate specialiseren als opnamestudio voor film, video en televisie. Daarnaast zal de theaterfunctie verder verbeterd worden. Hiervoor zijn enige bouwkundige aanpassingen nodig. Het bouwplan omvat onder meer geluidsisolerende maatregelen en een bouwkundige uitbreiding. Voor de verwezenlijking van de bouwkundige aanpassingen wordt de Gemeente Rotterdam om een éénmalige investeringsbijdrage gevraagd.

In de volgende bladzijden zullen wij het bovenstaande nader toelichten.

ACTIVITEITEN

Hal 4 als - Rotterdamse - faciliteit

Bij het ontwikkelen van produkties op het gebied van film, video en theater staat het ontstaansproces centraal. Naast deze 'werkplaatsfunctie' heeft Hal 4 een podiumfunctie die aanvullend is op - en zich onderscheidt van - de bestaande accommodaties in en buiten Rotterdam.

Audiovisueel

De laatste jaren neemt het aandeel van video- en filmprodukties in het gebruik van Hal 4 toe. Een overzicht van projecten:

- Dood aan de Seine (tv-film) - Peter Greenaway
- Monasplen (korte experimentele speelfilm) - Ineke Smits
- City Life, deel Rotterdam (speelfilmproject, meerdere steden en regisseurs) - Dick Rijneke en Mildred van Leeuwen
- Cerceau (tv-bewerking Russische theaterproduktie) - VPRO
- The Act In Question (speelfilm) - Alejandro Agresti
- So long, farewell, auf Wiederseh'n, goodbye (tv-registratie theaterstuk RO Theater) - Humanistische Omroepstichting

Verder zijn in Hal 4 opnamen gemaakt door KRO, NCRV, IKON, Kunstkanaal en anderen.

Theater

Door de ideale breedte-, hoogte- en lengtematen van Hal 4 zijn talloze opstellingen van speelvlak en tribune mogelijk, gebaseerd op het principe van het 'vlakke vloertheater'.

Hal 4 is bij uitstek geschikt voor locatietheater, dat wil zeggen het gedurende een langere tijd repeteren, technisch voorbereiden, uitbrengen en in serie spelen van een voorstelling. Vergelijk: Internationale Kulturfabrik Kampnagel Hamburg, Riverside Studios London, Halles de Schaerbeek Bruxelles, Carbone 14 Montreal en The Tramway Glasgow.

Van de specifieke mogelijkheden die de ruimte biedt wordt veel gebruik gemaakt: bijv. het benutten van de architectuur van het gebouw als onderdeel van het decor: het d.m.v. hovercrafts voortbewegen van de toeschouwertribune of het gebruikmaken van de bovenloopkraan als onderdeel van de voorstelling.

Ook als theater voor het klassikaal bezoeken van jeugdvoorstellingen wordt Hal 4 ingezet.

Van begin jaren tachtig af zijn theatervoorstellingen geproduceerd met onder andere de Stichting Theaterinitiatieven Rotterdam (Woyzeck), Kerngroep Bijzondere Projecten (Radeis, Orkater), RO Theater (van Merlijn tot Semmelweis), Mickery (Cerceau, History of Theatre part II), De Zwarte Hand (Orkest), amateur- en studententoneel.

Het afgelopen voorjaar schrijft Hanny van der Harst in het dagblad Trouw:

"Vrij in een hal of gebonden in pluche.

Beter een schuur of kale hal die theatermakers naar hun hand kunnen zetten dan een pluche-en-franje schouwburg die hen aan banden legt. Het RO Theater in Rotterdam bijvoorbeeld heeft zo'n vier jaar lang noodgedwongen in de voormalige watertoren aan de Maas gebivakkeerd, in afwachting van de voltooiing van de schouwburg die nu tegenover de Doelen staat. Om die afgelegen, Hal 4 geheten locatie te bereiken moest je je eerst door een desolate woonwijk in aanbouw heen banen en vervolgens zorgen dat je in het donker niet in de met water gevulde bassins viel. Al dat ongerief ten spijt was het duidelijk dat die van elke opsmuk gespeende ruimte de groep veel voordelen bood. Het artistiek leidersduo Jos Thie en Antoine Uitdehaag greep dan ook de kans om daar groot gemonteerde voorstellingen te ensceneren, waarbij het publiek van de ene naar de andere plek verhuisde. Gewoon een toeschouwertribune kwam ook voor, al wist je vantevoren nooit op welke manier de tribune in de ruimte gezet zou zijn. (...) Onmin zal dan ook niet de reden zijn dat het RO met Gouda's Glorie weer in Hal 4 is neergestreken. De beslissing om deze locatie voor langere tijd te huren lijkt vooral gedictieerd door het feit dat het gaat om een theaterfeuilleton in drie afleveringen, uitgesmeerd over een speelperiode van drie maanden. Een dergelijke opzet vraagt om continuïteit; prettig dus, als het werken aan en spelen van de voorstelling niet doorkruist wordt door de programmering van een schouwburgdirecteur. De door een stichting beheerde Hal 4 kent een dergelijke functionaris niet. (...) Wat een bof dat de groep de hele speelperiode over Hal 4 kan beschikken, zodat zij zonder onderbrekingen aan deze eerste aflevering kan doorknutselen en ter plekke kan repeteren aan het vervolg. Zo'n situatie zou je elk gezelschap toewensen."

Arno van Roosmalen van Zaal de Unie:

'Geen ruimte'

Met name muziek kan ik soms niet kwijt. (...) Kronos hebben we in Hal 4 gedaan. Die was helemaal vol. Ik zou elk jaar een paar keer zoiets willen doen. Dan geniet Hal 4 een voorkeur. Omdat het een neutrale locatie is, zonder eigen programmatisch stempel. Zo kan ik me beter als Unie presenteren. (bron: Rapportage onderzoek naar draagvlak van de Drugstore in Rotterdam, Stichting Consort, Jan Zoet, september 1991)

Dans

Dankzij de mogelijkheden een groot dansoppervlak te creëren is Hal 4 geschikt voor middelgrote dansproducties.

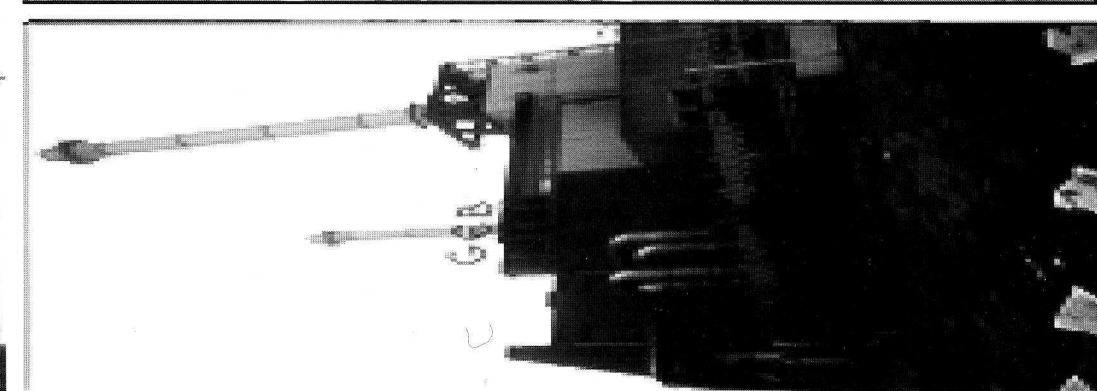
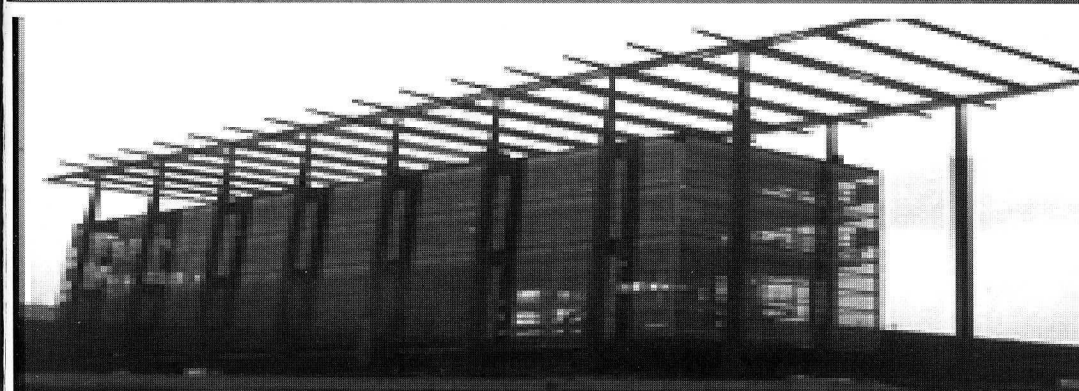
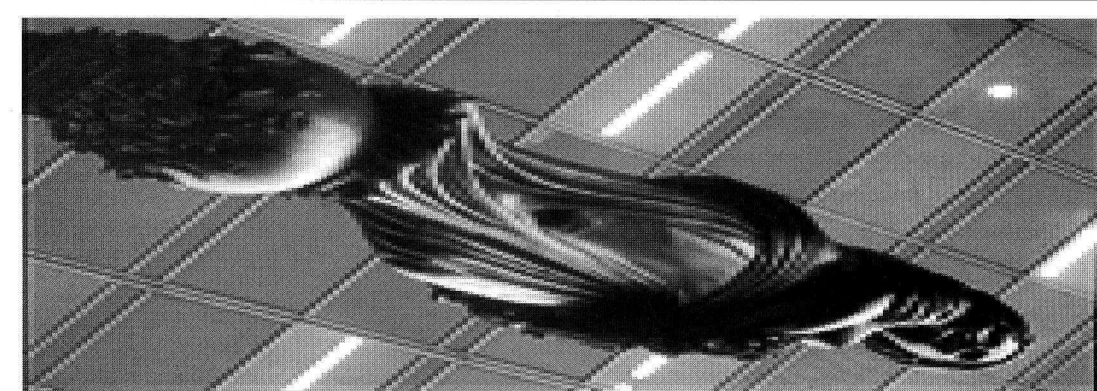
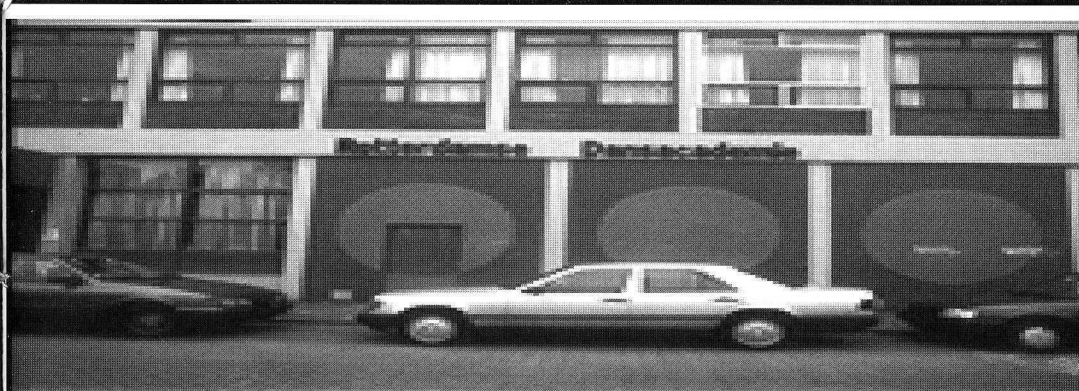
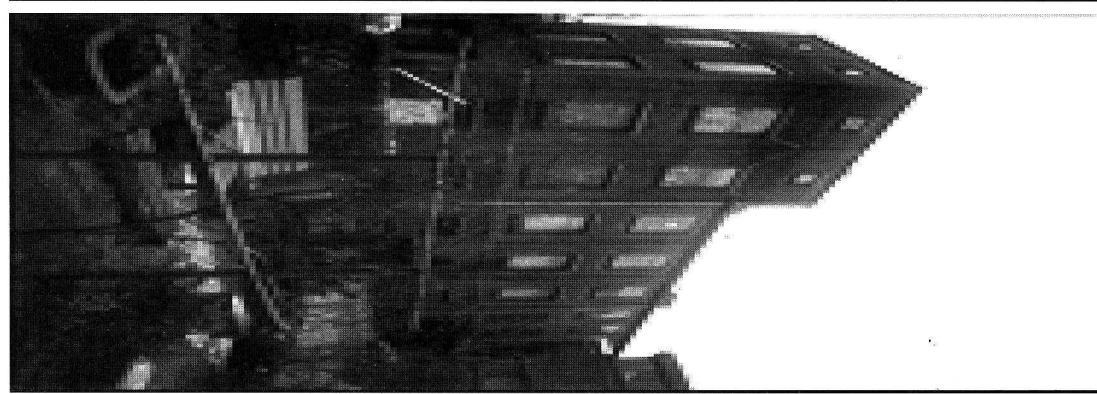
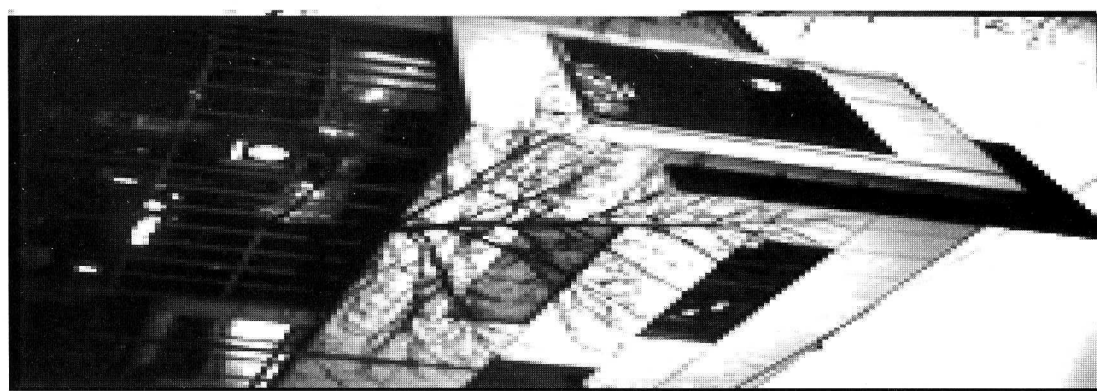
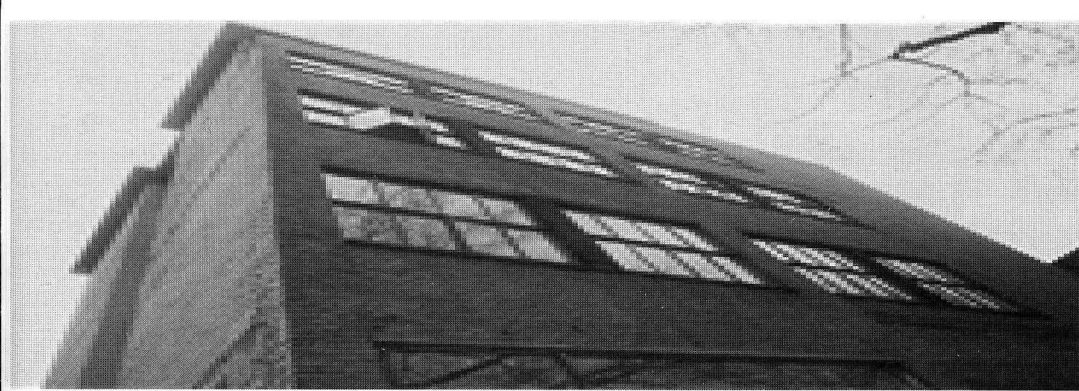
Dansvoorstellingen werden gegeven door Pentatheater, Griftheater, Studio Al Porto, Springdance Festival (met als hoogtepunt Michèle Anne de Mey) en Holland Dance Festival. De productie Spiegels van Bart Stuyf (1991) is een voorbeeld hoe er met de Rotterdamse kunstvakopleidingen wordt samengewerkt. Deze productie voor het Holland Dance Festival, ingestudeerd door studenten van de Rotterdamse Dansacademie, beleefde enkele try-outs met publiek in Hal 4 alvorens in Den Haag in première te gaan.

Muziek

Van het begin af is de muziek een belangrijk onderdeel van de programmering van Hal 4. Fameus waren de optredens van Captain Beefheart, the Cure, Einstürzende Neubauten, Nina Simone, Kodo, Screaming Jay Hawkins, Alpha Blondy en Celia Cruz. Door hinderwetbepalingen kunnen er in Hal 4 momenteel geen popconcerten worden georganiseerd.

Voor moderne gecomponeerde muziek met grotere settings (slagwerk, koren e.d.) wordt regelmatig van de hal gebruik gemaakt. De ambiance en akoestiek worden door de gebruikers hogelijk gewaardeerd. Slagwerkgroep Den Haag treedt regelmatig in de hal op en maakt hier ook cd-opnamen. De sectie Muziek van de RKS en Zaal de Unie kijken voor grotere uitvoeringen uit naar Hal 4: Festival Confrontaties (tweemaal), Festival Stemgebruik, Kronos Quartet en Festival Exotiek.

Op het gebied van de kunstzinnige vorming en amateuristische kunstbeoefening werden in het afgelopen seizoen uitvoeringen gegeven door Harmoniekapel Excelsior Rotterdam (met werk van Louis Andriessen), Harmonieorkest St. Michaël Thorn en een kindermuziekmanifestatie van de SKVR Muziekschool Rotterdam ten behoeve van de ouders van de leerlingen.

BELEIDSONTWIKKELING

In 1988 diende Hal 4 bij de afdeling Kunstzaken van de Gemeente Rotterdam een aanvraag in voor een structureel exploitatiesubsidie. De toenmalige wethouder Kunstzaken Linthorst meende dat Hal 4 een gemotiveerd beroep kon blijven doen op het accommodatiebudget, maar niet in aanmerking kwam voor een bijdrage aan de exploitatielasten (bron: notulen van de openbare vergadering van de Commissie Kunstzaken op 3 maart 1988).

In 1990 gaf Hal 4 aan STOA, Raadgevend Bureau voor de Kunsten, opdracht tot het onderzoeken van de mogelijkheden van Hal 4 als beeldstudio.

Op basis hiervan werd een bedrijfsplan ontwikkeld door Faktor, Organisatie- en Bedrijfsadviseurs te Rotterdam. Dit plan verwoordt de argumenten en financiële randvoorwaarden voor een av-studio (voor een samenvatting zie bijlage 1).

Op grond van dit plan is het Ontwikkelingsbedrijf Rotterdam (OBR), als eigenaar van het pand, bereid gevonden een bedrag van f 0,4 miljoen te investeren in de aanpassingen van Hal 4 tot beeldstudio. Dit bedrag is echter niet toereikend voor realisering van het plan.

Als vervolg hierop is het bedrijfsplan in augustus 1991 aan wethouder Kunstzaken De Rijk gepresenteerd. Maart 1992 deelde Kunstzaken mee dat het de verbetering van het cinematografisch *vertonings*klimaat in Rotterdam prioriteit geeft boven de verbetering van het film*productie*klimaat. Op grond hiervan verwachtte de afdeling Kunstzaken geen politieke steun voor de beeldstudioplannen van Hal 4.

De Rotterdamse Kunststichting zet zich al jaren in voor verbetering van het Rotterdamse filmproductieklimaat, maar heeft weer andere prioriteiten: zij geeft het instellen van een lokaal productiefonds voorrang boven een studio.

Gezien de standpunten van OBR, Kunstzaken en RKS lijkt er op dit moment geen brede steun te bestaan voor een ontwikkeling van Hal 4 tot beeldstudio pur sang. Daarnaast neemt de roep vanuit de Rotterdamse kunstsector voor behoud van de theater/ podiumfunctie van Hal 4 toe.

Carel Alons, directeur Rotterdamse Schouwburg, mist in Rotterdam "een locatie-achtig-theater, waar projecten kunnen worden uitgevoerd die speciaal zijn toegesneden op die locatie en daar zowel worden gerepeteerd als uitgevoerd. Als referentie verwijst hij naar The Tramway in Glasgow, een voormalige tramfabriek waar onder meer Peter Brook en The Wooster Group langere tijd hebben gewerkt. Zo een plek, hij noemt Hal 4 als mogelijke locatie, zou dan plaats bieden aan producties van de Schouwburg, de Lantaren en ad-hoc producties." (bron: Rapportage onderzoek naar draagvlak van de Drugstore in Rotterdam, Stichting Consort, Jan Zoet, september 1991)

Bredere steun kan daarom worden verwacht voor een combinatie van verschillende functies van Hal 4. Op deze manier kan worden voldaan aan de veelzijdige vraag naar faciliteiten vanuit de Rotterdamse kunstsector; van zowel filmers als theatermakers, zowel programmeurs van experimentele muziek als videokunstenaars. Juist de combinatie van verschillende functies (werkplaats, studio, theater, etc.) vormt de kracht van Hal 4 en is dan ook het uitgangspunt voor toekomstig beleid.

Het profileren van Hal 4 als beeldstudio voor kunstzinnige audiovisuele producties past in het landelijke beleid zoals o.a. door o.a. het Ministerie van WVC ontwikkeld wordt.

Dit beleid houdt in:

- meer aandacht voor kunstprogramma's op televisie
- het stimuleren van de productie van videobanden als informatiedragers van en over kunst
- het stimuleren van voorstellen en initiatieven vanuit de kunstwereld om meer gebruik te maken van de mogelijkheden van de omroepmedia
- de ontwikkeling van het Kunstkanaal
- het versterken van het Stimuleringsfonds Nederlandse Culturele Omroepproducties, die op jaarbasis beschikt over f 30 miljoen ter stimulering van de productie van culturele programma's in opdracht van de landelijke omroepen
- initiatieven van de Vereniging van Nederlandse Toneelgezelschappen om Nederlands drama op televisie te stimuleren
- voorstellen te bezuinigen op de omroeporkesten ten gunste van drama en film op televisie
- een verhoging van f 2,5 miljoen voor de komende kunstenplanperiode van het filmproductiebudget tot f 15,4 miljoen

De ambities van Hal 4 passen ook binnen de stedelijke ontwikkelingen in Rotterdam:

- de inzet van het Ontwikkelingsbedrijf Rotterdam om vanuit economisch- en werkgelegenheidsoogpunt de audiovisuele industrie in Rotterdam te stimuleren
- het in produktionele zin beter benutten van de spin-off van het Film Festival Rotterdam
- de uitstraling van 'Het Nieuwe Rotterdam' nationaal en internationaal op televisie en op film
- initiatieven van de Rotterdamse Kunststichting om het Rotterdamse audiovisuele produktieklimaat te verbeteren
- de oprichting van het Rotterdam Film Bureau, een organisatie die het producenten (van buiten Rotterdam) aantrekkelijk moet maken in Rotterdam te komen filmen
- het initiatief te komen tot de oprichting van de Maasstadstudio's
- de onderwijsactiviteiten van de Academie van Beeldende Kunsten, de Foto- en Videoschool van de SKVR en het Video Broadcast Seminar.

Naast de kunstzinnige av-producties wil Hal 4 inspelen op de groeiende vraag van videoproducenten uit de regio voor de produktie van bedrijfspresentaties, journaals, cursussen, reclamespots e.d.

Op theatergebied wil Hal 4 nadrukkelijk operationeel zijn voor locatietheater. Groepen met wie samenwerking voor de hand ligt: Hollandia, de Trust, RO Theater, De Appel, Onafhankelijk Toneel, Rotterdamse Dansgroep, De Zwarte Hand, studenten- en amateurtoneel.

Een gecombineerde av- en theaterfunctie

Wisselwerkingen tussen theater en av komen veelvuldig voor. Veel regisseurs en acteurs werken zowel voor film als voor theater, toneelvoorstellingen worden voor televisie bewerkt, audiovisuele middelen en programma's worden in theaterproducties toegepast.

Bedrijfsmatige opzet

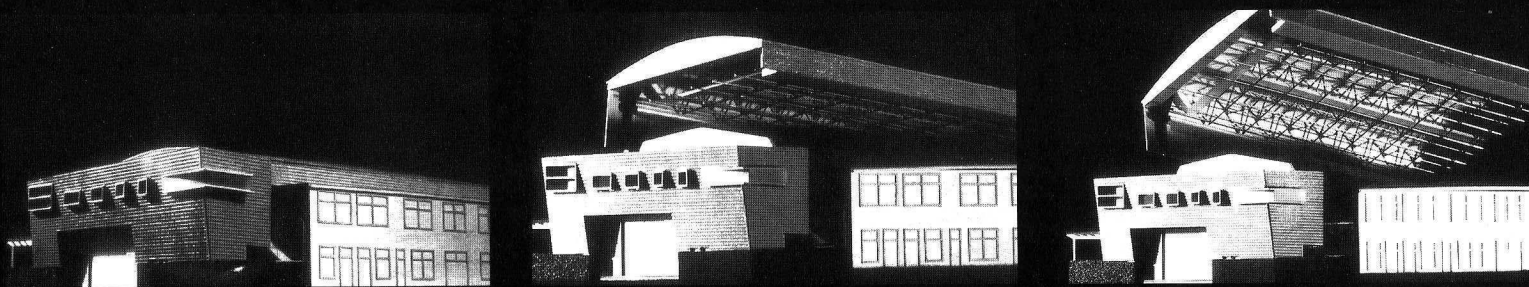
Het door Faktor opgestelde bedrijfsplan (zie ook bijlage 1) vormt het uitgangspunt voor de toekomstplannen van Hal 4. Het gaat in op aspecten als marktstructuur, marktomvang, marktstrategie, organisatie en financiën. Het bedrijfsplan richt zich weliswaar met name op exploitatie van Hal 4 als beeldstudio, maar de voorgestelde bedrijfsmatige aanpak kan ook in een bredere opzet worden toegepast.

Deze bedrijfsmatige aanpak moet leiden tot een vorm van 'self-sponsoring', dat wil zeggen dat er onderscheid wordt gemaakt tussen commerciële en niet-commerciële projecten. Voor deze typen activiteiten worden verschillende tarieven gehanteerd, waarbij het de bedoeling is dat de opbrengsten van de commerciële projecten het mogelijk maken lagere tarieven voor de niet-commerciële projecten te hanteren.

Een beeldstudio met "live-audience" mogelijkheden vormt in zakelijk opzicht een aantrekkelijke formule. Bij een verbeterde outillage wordt een hogere bezettingsgraad mogelijk en daarmee een betere financiële exploitatie. Incidentele verhuur voor commerciële doeleinden vormt een aanvulling op de exploitatie.

Bouwkundige randvoorwaarden

Na interviews met av-producenten is in het bedrijfsplan een programma van eisen geformuleerd voor het gebruik als beeldstudio. Deze eisen zijn grotendeels overlappend met die van de theaterfunctie. Na gesprekken met theatermakers is het programma van eisen aangepast. Op basis hiervan is aan een architect opdracht verleend voor een voorlopig ontwerp. Bij de ter visie legging van het ontwerp zijn geen bezwaren ingediend en heeft het College van Gedeputeerde Staten een verklaring van geen bezwaar (=bouwvergunning) verleend.

FINANCIEN

Exploitatie

Uiterlijk binnen 2,5 jaar zullen naar verwachting de verhuuropbrengsten de exploitatielasten (personeel, energie, kantoor, verzekeringen, onderhoud e.d.) dekken. De Gemeente Rotterdam wordt een garantie gevraagd voor mogelijke aanloopverliezen.

De tarieven worden gedifferentieerd in culturele en commerciële prijzen. Uitgegaan wordt van prijzen tussen de f 450 en f 1.250 per dag. Het tarief van f 1.250 ligt op het niveau van commerciële studio's, het lage tarief is vergelijkbaar met (gesubsidieerde) theaters. De bezettingsgraad wordt begroot op 70% (100% = 365 dagen).

Investering

Het verzoek van de Stichting Hal 4 aan de gemeente is *éénmalig* te investeren in het gebouw. Het financiële risico voor de gemeente blijft beperkt omdat zij als eigenaar van het pand er een duurzaam verbeterd en voor veel doeleinden geschikt complex aan over houdt. De kosten van geluidsisolatie worden begroot op f 800.000, de meerkosten voor de bouwkundige herinrichting en uitbreiding op f 400.000 en de aanvulling op de inventaris (inclusief tribune) op f 400.000.

Gezien de landelijke uitstraling van het project zal een financieel beroep gedaan worden op de medeverantwoordelijkheid van WVC, dit bij voorkeur met ondersteuning vanuit de Rotterdamse kunstsector.

M.b.t. de bouwkosten worden de mogelijkheden onderzocht van subsidie door de Bouwvakpool Rijnmond, Renaval en Wijkontwikkelingsmaatschappij. Brouwerijen tonen belangstelling in de financiering van het horecagedeelte.

SAMENVATTING BEDRIJFSPLAN AV-STUDIO, UITGEVOERD DOOR BUREAU FAKTOR

Uit onderzoek blijkt dat av-productie- en facilitaire bedrijven geconcentreerd zijn in Amsterdam en het Gooi. Desondanks blijkt er ook een redelijk aantal producenten, facilitaire bedrijven en freelancers gevestigd te zijn in de regio Rotterdam (de lijn Den Haag - Breda). Er zitten echter gaten in de voorzieningen in deze regio. Zo zijn er geen (middel) grote geluidsdichte studio's en is er geen goede verlichtingsapparatuur voorhanden. Ook is er geen duidelijk loket voor (buitenlandse) filmers die in Rotterdam willen filmen.

Hal 4 wil inspelen op de regionale situatie. Met een investering van circa f 1,8 miljoen kan Hal 4 verbouwd worden tot een geluidsdichte middelgrote av-studio. Uitgegaan wordt van een studio zonder vaste apparatuur, maar met een basisverlichting voor filmopnamen. Voorts wil Hal 4 zich ontwikkelen tot een service / coördinatiecentrum voor cineasten die van buiten de regio komen en hier opnamen willen maken.

Er worden verschillende groepen av-producenten onderscheiden:

- producent speel/korte films
- omroepen/ onafhankelijke tv-producent
- producent opdrachtproductie/ clips
- producent commercials

Binnen de doelstelling van Hal 4 passen de cineasten, de omroepen en de onafhankelijke tv-producenten. Daarbij wordt met name gedacht aan speel-films/ korte films/ video's, dramaproducties, concertregistraties en live uitzendingen van concerten.

Tijdens interviews met cineasten bleek de bereidheid om lange termijn afspraken met Hal 4 te maken over het gebruik als filmstudio. Deze cineasten zouden gezamenlijk goed zijn voor circa 70 studiodagen per jaar.

De goede bereikbaarheid en de totale entourage van Hal 4 vormen een pluspunt, de slechte geluidsisolatie een minpunt, aldus potentiële gebruikers.

De belangrijkste bedreiging voor Hal 4 is het niet kunnen realiseren van de begrote (minimum) bezettingsgraad. De diverse signalen over de bezettingsgraad van grotere studio's in Nederland spreken elkaar tegen. Waarschijnlijk is de gemiddelde bezettingsgraad niet hoog (50 - 60%), maar de verschillen per studio zijn groot.

De plannen voor de Maasstadstudio's zijn eerder aanvullend dan concurrerend voor Hal 4; de grote studio is vele malen groter en kost per dag ook veel meer als gevolg van de hoge investeringskosten. De kleine studio's zijn te klein voor de soort producties waar Hal 4 op mikt.

In de exploitatiebegroting wordt uitgegaan van een studiobezetting die in twee tot drie jaar oploopt van 20% tot 60%. De theaterbezetting zal in dezelfde periode teruglopen tot circa 15%. Voor het gebruik van de studio worden marktconforme tarieven gehanteerd. De exploitatierekening vertoont in de eerste twee jaar een tekort in totaal oplopend tot circa f 60.000. Van het derde jaar af wordt uitgegaan van een bescheiden positief saldo.

Voor de financiering van de investeringen wordt gedacht aan het Ontwikkelingsbedrijf Rotterdam (eigenaar gebouwencomplex), de Bouwvakpool Rijnmond, Renaval subsidie en de Wijkontwikkelings-maatschappij.

TOELICHTING BOUW EN INVENTARIS

Geluidsisolatie

Voor beeldregistraties, waarbij ook het geluid wordt opgenomen (bijv. televisie-opnamen), is een geluidsisoleerde studio primaire voorwaarde. Ook voor het kunnen organiseren van popconcerten zijn geluidsisolerende maatregelen noodzakelijk.

Van buiten naar binnen

De geluidsisolatie van buiten naar binnen laat te wensen over. Storing van de activiteiten binnen heeft plaats door regen, wind en verkeersgeluiden. Dit geldt bij video-, film- en geluidsoptnamen (radio) maar ook bij theater- en muziek-uitvoeringen.

Van binnen naar buiten

In 1988 heeft Hal 4 bij de Dienst Centraal Milieubeheer (DCMR) Rijnmond een hinderwetvergunning aangevraagd. De Deelgemeente Kralingen Crooswijk heeft Hal 4, bij gebrek aan een hinderwetvergunning, per 1 januari 1993 een sluitingsbevel opgelegd. Door de Raad van State is dit besluit tot 1 april 1993 opgeschort. De DCMR verwacht voor deze termijn een hinderwetvergunning te kunnen afgeven. Met deze vergunning is echter de oorzaak van de geluidsproblematiek van Hal 4 nog niet opgelost: levende muziek is vooralsnog niet mogelijk.

Klimaatbeheersing

Bij isolatie van de hal zal de aan- en afvoer van lucht gereguleerd moeten worden. Suskasten moeten aangebracht worden i.v.m. geluidlekken.

Verbetering routing

De facilitaire ruimten (kleedkamers, toiletten) zijn nu onderling uitsluitend bereikbaar via de werkvloer van de studio. Dit is hinderlijk bij opnamen en voorstellingen. De bespelingsflexibiliteit wordt door een verbetering van de routing veel groter. Door het aanbrengen van een gang wordt het beter mogelijk in meerdere richtingen te spelen.

Uitbreiding facilitaire ruimten

In het voorlopig ontwerp is voorzien in een extra kleedkamer, een werkplaats annex opslagruimte, een kantine (i.v.m. het lange wachten bij opnamen voor acteurs, figuranten en technici) die tevens bruikbaar is als foyer bij voorstellingen.

De foyer is nu in de hal gesitueerd. Hoewel die opstelling ook kwaliteiten heeft is geluid van de koeling van de bar, het wassen van koffiekopjes en het spelen van glaswerk storend voor de uitvoeringen. Bovendien gaat de ruimte die de foyer inneemt nu ten koste van de zaalruimte.

Concluderend: De bouwkundige uitbreiding vergroot de toepassingsmogelijkheden, verschillende activiteiten tegelijkertijd worden mogelijk en de publieks-capaciteit wordt van maximaal 550 tot 800 bezoekers vergroot.

Uitbreiding inventaris

Av-apparatuur is te kostbaar, te snel verouderd en te onderhoudsgevoelig om aan te schaffen. Samengewerkt wordt met bedrijven en instellingen die gespecialiseerd zijn in de verhuur van av-apparatuur.

Er is een kleine tribune met een capaciteit van 90 niet al te comfortabele zitplaatsen aanwezig. Door op-, afbouw en transport is het vrij kostbaar een tribune te huren. Voor de publieksfunctie is het noodzakelijk over een telescooptribune à la kleine zaal Rotterdamse Schouwburg te beschikken. Met goed zitcomfort, verwijder-, verplaatsbaar en een capaciteit van ongeveer 250 zitplaatsen.

Er is een basislichtinstallatie aanwezig met een bekabelingssysteem van 80 aansluitpunten, een lichtregeltafel met 80 kringen, 4 dimmerpacks met elk 6 kringen en spots. Het aantal dimmerpacks en spots is niet toereikend. Er is geen (basis)geluidsisolatie aanwezig.

ORGANISATIE

Hal 4 heeft geen winstoogmerk, een stichting blijft de geëigende rechtsper-
soon.

Er is een kleine personele bezetting, bestaande uit een directeur (Evan van
der Most) en een bedrijfsleider (Geert Hoogeveen). Freelancekrachten wor-
den ad-hoc ingehuurd. Huurders nemen veelal eigen personeel mee.

De directeur is verantwoordelijk voor de uitvoering van het beleid. Het beleid
wordt vastgesteld door een vijfköppig bestuur. Het bestuur bestuurt op
afstand en komt minimaal eens per kwartaal bijeen. De directeur is bij deze
bijeenkomsten aanwezig.

Een raad van advies wordt van tijd tot tijd (ad hoc) advies of ondersteuning
gevraagd.

De leden van zowel bestuur als raad van advies komen uit diverse maat-
schappelijke sectoren, het accent ligt op het theater en de av-branche.

Samenstelling bestuur

- Jeroen Thomas (voorzitter), projectmedewerker architectenbureau O.M.A.
- Krijn Meerburg (secretaris), directeur filmdistributiemaatschappij Hungry
Eye Pictures
- Wybe Hietbrink (penningmeester), regio-controller Nederlandse
Spoorwegen
- Carleen Teensma, audiovisueel produktieleider/ producent
- Tom van Vliet, directeur Kijkhuis, centrum voor presentatie, distributie en
documentatie van onafhankelijke videoprodukties

Samenstelling raad van advies

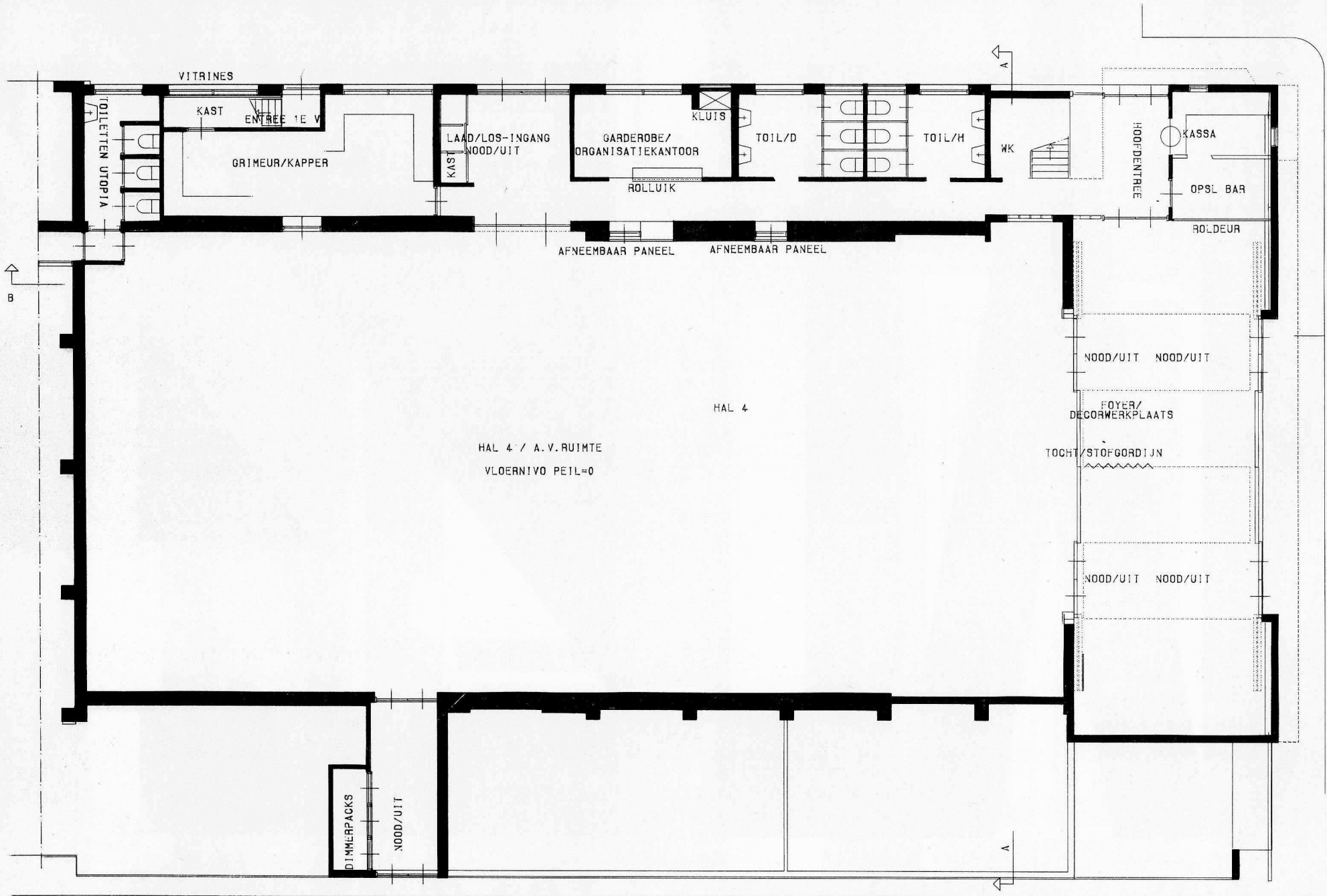
- Ruud Backx, directeur produktie Kunstkanaal
- Hans Blokland, als KNAW-fellow verbonden aan de Faculteit der Sociale
Wetenschappen van de Erasmus Universiteit Rotterdam
- John Floore, directeur Hogeschool voor Muziek en Theater Rotterdam
- Edith Hazelebach, directeur FTV Casting
- Jacques van Heijningen, directeur Nederlandse Filmdagen
- Rem Koolhaas, architect
- Henk Mali, directeur Stichting Kunstzinnige Vorming Rotterdam
- Han Mul, projektmanager Stichting Nieuw Ondernemen
- Ocker van Munster, medewerker organisatiebureau Berenschot
- Corrine Oudijk, directeur bedrijfsvoeringen GGD Rotterdam
- Hans van der Stap, notaris Nauta Dutilh
- Gerriit Timmers, acteur en regisseur Studio's Onafhankelijk Toneel
- Hans Man in 't Veld, directeur International Kulturfabrik Hamburg
- Rob Wiegman, directeur Luxortheater Rotterdam
- Henri van Zanten, theatermaker

Voor administratieve ondersteuning is een administratiekantoor ingeschakeld.

ACTIVITEITEN 1991/1992

22-02-91 t/m 23-02-91	festival STEMGEBRUIK i.o.v. RKS
08-03-91 t/m 09-03-91	theaterproduktie TRES SOMBREROS DE COPA, STUD. VER. LAURENTIUS
13-03-91 t/m 25-03-91	theaterproduktie A LIE OF THE MIND van DE MAASSTADSPELERS
03-04-91 t/m 05-04-91	presentatie door OFFICE FOR METROPOLITAN ARCHITECTURE van het ontwerp voor ZENTRUM FÜR KUNST UND MEDIEN TECHNOLOGIE KARLSRUHE
12-05-91	opnamen VPRO programma MOORDTV
23-05-91 t/m 25-05-91	FESTIVAL CONFRONTATIES i.o.v. RKS viering vijfjarig bestaan ZAAL DE UNIE met KRONOS QUARTET
01-06-91	feest BUREAU VOOR RECHTSHULP
14-06-91 t/m 17-06-91	FESTIVAL EXOTIEK i.o.v. RKS
08-09-91 t/m 10-09-91	concert SLAGWERKGROEP DEN HAAG, ecombineerd met cd-opnamen
27-09-91 t/m 30-09-91	ontmoetingsdag industrieelontwerpbureau LANDMARK
04-10-91 t/m 07-10-91	concert HARMONIEKAPEL EXCELSIOR ROTTERDAM en HARMONIEORKEST ST. MICHAEL THORN
12-10-91 t/m 13-10-91	opnamen VPRO kunst- en mediaprogramma PRIMA VISTA
14-10-91 t/m 12-11-91	repetities en try-outs dansvoorstelling SPIEGELS van BART STUYF i.o.v. ROTTERDAMSE DANSACADEMIE en HOLLAND DANCE FESTIVAL
16-11-91	feest ACADEMIE VAN BEELDDE KUNSTEN
02-12-91 t/m 23-01-92	repetities, school- en openbare voorstellingen ORKEST, EEN VERHAAL, jeugdtheatergroep DE ZWARTE HAND i.s.m. d e SKVR en studenten van het ROTTERDAMS CONSERVATORIUM
24-01-92 t/m 26-01-92	concert en cd-opnamen SLAGWERKGROEP DEN HAAG
27-01-92 t/m 17-06-92	repetities en voorstellingen driedelig feuilleton GOUDA'S GLORIE door RO THEATER
25-06-92	kindermuziekmanifestatie SKVR MUZIEKSCHOOL ROTTERDAM
03-07-92	bruiloft
21-08-92 t/m 15-09-92	herneming voorstelling SEMMELWEIS door RO THEATER
25-09-92 t/m 27-09-92	commerciele verhuur
29-10-92 t/m 17-11-92	speelfilmopnamen THE ACT IN QUESTION in de regie van ALEJANDRO AGRESTI en geproduceerd door ALL ARTS
26-11-92 t/m 07-12-92	tv-opnamen SO LONG, GOODBYE, FAREWELL, AUF WIEDERSEH'N door HUMANISTISCHE OMROEP STICHTING
08-12-92 T/M 13-12-92	voorstellingen DE KNECHT VAN TWEE MEESTERS door MUTUA AMICITIA

STUDIO VOOR FILM, VIDEO EN THEATER

HAL 4 WATERTORENWEG 200 3063 HA ROTTERDAM TELEFOON 010-4126031 FAX 010-4531817